ԵՐԵՍՈՒՆԵԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3441 — ՈՒՐԲԱԹ 25 ՄԱՐՏ 1883 — Ն. Տ. 6 ԱՊՐԻԼ

ՄԱՍՐԱ

ԼՐԱԳԻՐ

ՊԱՅՄԱՆ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Յանձնուելիք տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ. երկու անգամի համար 2 ղրշ է., աւելի անգամներու համար գնահատութիւն կը լինի։

30 ՓԱՐԱԶ — ՀԱՅԱՊԵՏՔՕՐԵԱՅ — 30 ՓԱՐԱԶ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ,

ՊԱՅՄԱՆ

Դուրս գնացած լրագրայ համար ծախքը խմբագրութիւնս վճարած է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որեւ իցէ դրութիւն խմբագիր Տնօրէնին պիտի ուղղուի։ Կ. Պոլիս Բիրա փոստ հեղուշը, Շարդ Զարչեսը թիւ 33 Մարիի դրասենեակը։

Հանրու ծանուցը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Ձգուած նամակ, լոգուած, եւայն եւ չեն արուիր։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խառն. — Հեռագրական. — Ազգային լուրեր. — Պարտաւորիչ տուրք. — Խրմնանք եւ Հակախրմնանք. — Յոյն մտաւորականներուն Պէրաթները. — Թղթակցութիւն (Կիւրին). — Հաղորդագրայ. — Երզնկա. — Պաշտօնական. — Թերթեր Մասիսի. — Դիտական (վերջ)։

Կ. ՊՈԼԻՍ 25 ՄԱՐՏ

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանն՝ արտաքին գործոց նախարարի Քարտուղար-Թարգման Կիւլպեան Միքայէլ էֆէնտիին Դ. կարգի Մէճիտիէ, արտաքին գործոց նախնարարութեան հեռագրական սենեկին տնօրէն Շէքիպ էֆէնտիին Դ. կարգի Օսմանիէ, նոյն սենեկին անդամ Յովհաննէս էֆէնտիին և յիշեալ նախարարութեան դիւանատան տնօրէնի օգնական Միհրդատ էֆէնտիին Դ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհեց։

Բ. Դուռն երէկ պաշտօնապէս ծանոյց Աւստրիոյ դեսպանատան թէ Օսմ. և Աւստրիական երկաթուղեաց միացման վերաբերեալ կայսերական հրամանագիրն եկած է։ Վըրանիա իբրեւ միացման կէտ ընդունուած է։

Վագրթ իւր այս աւուր թուով կը ծանուցանէ թէ նախարարաց խորհուրդն իւր չորեքշաբթի աւուր նստին մէջ որոշեր է Օսմ. պաշտօնատարաց անվճար ամնականաց հատուցման յատկացնել Այտընի կուսակալութեան հանոյթն։ Հետեւաբար յիշեալ կուսակալութիւնն այսուհետեւ ուղղակի կայսերական գանձը պիտի ղրկէ իւր հանոյթն, որով անվճար ամնականները վճարուելէ զատ, նոր ամնականք ալ կանոնաւորապէս պիտի վճարուին։

Իսմէրն Էքսբրէս կը ծանուցանէ թէ նախարարաց խորհուրդն իւր նախընթաց աւուր նստին մէջ ծըխախոտի Ռեժիին պայմանագիրն և հիմնական կանոնագիրն ընդուներ է, և տեղեկագիրն (մազպաթան) ստորագրելով յիշեալ պաշտօնագրոց հետ կայսերական պատասխանը ղրկեր է ի վաւերացումն։

Վեհ. Սուլթանն հրաման ըրած էր որ Մայրաքաղաքիս ջրամբարներն արագապէս նորոգուին։ Երմնական նախարարութիւնը նորոգութեանց համար պէտք եղած գումարն արդէն յատկացուցած լինելով, աշխատութիւնք պիտի սկսին ի մօտոյ։

Օրէնեան արքայազուն Շարթարի դուքսը նախընթաց օրը Պէշիքթաշ գեսպանատան մէջ ճաշեց։ և երէկ ալ կայսերական Թարիա շոգենաւով Պրուսա գնաց։

Բ. Դրան և Պուլկարիոյ իշխանապետութեան միջեւ երկար ժամանակէ ի վեր առկախ մնացած անցագրի խնդիրը կարգադրելու պաշտօնով յանձնախումբ մը կազմուեցաւ, որոյ անդամք են Պուլկարական գործակատար Պ. Զանոֆ, և կէօշէր և Իլիաս էֆէնտիք։

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ ծանուցագիր մը տալով Բ. Դրան՝ վերջին Թուրքոյ-Ռուսական պատերազմին երեսէն ՁԷատեալ Թուս վաճառականաց տրուելիք հատուցմանց կարգադրութիւնը պահանջեց։

Ավկի լրագիրը կը հաստատէ թէ Յունաց Պատրիարքարանը նախընթաց օրն յիշատակագիր մը ուղղելով Բ. Դրան՝ բողոքած է Կ. Պոլսոյ մէջ Պուլկարական Սինոդի մը գումարման դէմ։ Յայտնի է թէ Պուլկարաց Եկեղեցիքը բոլոր Պուլկար մետրոպոլիտները մայրաքաղաքս հրաւիրելով համագումար ժողով գումարած էր՝ Օսմանեան գաւառաց և Արեւելեան Ռումելիի մէջ Եկեղեցութեան բանելիք դիրքն որոշելու համար։

Վագրթի տոյդ ապրիլէ կ'իմանայ թէ Վեհ. Սուլթանն հրաման ըրեր է որ մայրաքաղաքին և գաւառաց մէջ գտնուած Յոյն չարագործք իրենց տեղերն աքսորուին։ Արտաքին գործոց նախարարը՝ ասոնք բարձր հրամանը զեկուցեր է Հելլենական դեսպանատան, և ասիականութիւնն այժմ հղլենայի չարագործները գտնելու եռեւէ է։

Արդէն ծանուցինք թէ յօգուտ Օսմ. կայսերական թանգարանին՝ Թուրքիոյ այլ և այլ կողմերն հնադիտական խուզարկութիւններ ընելու համար հանգանակութիւն մը բացուած է ձեւամբ ներքին գործոց նախարար Բարձր. Էհէմ փաշայի։ Վագրթ կ'ըսէ թէ հանգանակութեան արդիւնքն 700 ոսկւոյ հասած է։

Պաշտօնական ազդ մը կը ծանուցանէ թէ Ամերիկեան Տրիպոլոյ կուսակալութենէն արջառ, ոչխար և այլ դորա հանդերձ արդիւքը տարի մ'ուս երկարաձգուած է նախարարաց խորհրդոյ որոշմամբ։

Քաղաքագետութիւնն որոշեց մայրաքաղաքիս թաղապետական չըջանակաց մէկ մէկ բժիշկ յատկացընել, որք արքունի բժշկական վարժարանէն ելնող աշակերտներէն պիտի ընտրուին և 1000 ղրուշ ամսական պիտի ստանան։ Ասոնք մանկաբարձութիւն ալ գիտնալու պարտաւոր են։

Բերայի Եաղճի փողոցին մէջ նախընթաց իրիկուն սպանութիւն մը գործուեցաւ։ Սպանեալն խաւլոցի մ'էր Բեթրոյ Օլիվա անուն, որ Թէվիկ պաշի թաղապետական պարտէզին դուռը տունակ կը վաճառէր։ Դժբաղդ մարդը կուրծքէն ատրճանակի հարուած մ'ընդունեց իւր տունը մտած ժամանակ։ Երբ գրացիք սպանութեան տեղն հասան, մարդասպանն արդէն փախած էր։ Այժմ ստոիկանութիւնն և թաղապետութիւնն՝ ամէն ջանք ի գործ կը դնեն ոճրագործը գտնելու համար։ Թէպէտ ոճրին շարժառիթը դեռ յայտնի չէ, բայց հաւանական կը կարծուի որ վըրէժխնդրութիւն եղած է, որովհետեւ սպանելոյն վրայ դանուած դրամն և այլ նիւթերն առնուած չէին։

Խաղիւղէն մեզ տրուած տեղեկութեանց նայելով, երկուշաբթի գիշեր Զըբսալէնի թաղը վախճանեալ Հայ երիտասարդ մը մինչև ցայսօր անթաղ մնացած է, որովհետեւ ընտանիքը կը պնդէ եղեր թէ վախճանեալը բարեկենդանին կիրակի գիշեր Հայ գլխեղանէ մը գլխուն աթոռի հարուած մը կրելով հետեւանքէն մեռեր է։ Դիներ-պանն այժմ ոստիկանութեան ձեռքը կը գտնուի։ Ոստիկանութեան դրան կողմէ ղրկուած բժիշկներ թէպէտ վախճանելոյն դիակին վրայ քննութիւն մ'ընելով հաստատեր են թէ մահուան պատճառն հիւանդութիւն եղած է և ոչ աթոռի հարուածը, սակայն ընտանիքը դոհ չլինելով նոր քննութիւն կը պահանջէ եղեր։

Մթամպուլ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Քաթարլը տաճարու համար երկաթ բեռցած մավունայ մը անցեալ շաբաթ օր Պոզ-պուրնուի ժայռերուն վրայ ինկեր է և մէջը գտնուող չորս նաւատիք այն օրը տիրող սաստիկ ցուրտէն տառելով մեռեր են։

Հեռագիրը ծանոյց մեզ արդէն թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնն որոշած է անցագրոց տուրքն աւելցընել։ Վերջին թղթաբերով եկած ռուսական լրագիրք կ'ըսեն թէ Ռուսիոյ երմտական գործոց նախարարը մոտագիր է Ռուսիոյ եկամուտը տարին 1,500,000 ռուպլի աւելցընել, օտար երկիրներ գնացող կամ ապրող Ռուսական հպատակաց տրուելիք անցագրոց տուրքը բարձրացնելով։ Օտար երկիրներ երթալ ընակելու համար Ռուսիայէն դուրս ելնող Ռուսք այսուհետեւ տարին 10 ռուպլի տեղ 160 ռուպլի տալու պարտաւոր պիտի լինին։ Երուսաղէմ ուխտի գնացողները միայն ազատ պիտի լինին այս տուրքէն։

Ռուսիոյ կառավարութիւնն հրաման ըրաւ իւր Միջերկրականի նաւախումբին, որպէս զի Պուլկարիոյ Ալէքսանդր իշխանին գալստեան ներկայ դանուելու համար Պիրէոն երթայ։

Սերասքիոյ պաշտօնական լրագիրը կըսէ թէ երկար ժամանակէ ի վեր Փոքր-Ասիոյ քանի մը գաւառաց մէջ հաստատեալ Դարաբեքեր թաթարները բոլորովին վայրենի և իրենց բնաւորութեամբ ապակուութեան պարապող ցեղեր են։ Ասոնք իրենց գողութենց և աւարառութեանց արդիւնքովը մինչև կ'ապրին և վերջին օրերս իրենց ասպատակութիւնները վերջին ծայրն հասուցեր են, մանաւանդ Սերասքիոյ գաւառին մէջ։ Տեղական իշխանութիւնք խիստ միջոցներ ձեռք առնելով՝ յիշեալ աւազակաբարոյ թաթարներն հալածեր և մեծ մասը բռներ են, այնպէս որ Սերասքիոյ բանտերն այժմ անոնցմով լի են եղեր։

Պուլկարիոյ արտաքին գործոց նախարար Տոքթ. Վուլքովիչ, որ Դանուբի դեսպանախորհրդին ներկայ դանուելու համար Լոնտրա գնացած էր, Վառնայի չոգենաւով երեկ մայրաքաղաքս եկաւ և քանի մ'օրէն Սոֆիա պիտի երթայ։

Իսմէրն Էքսբրէս կ'ըսէ թէ Ֆրէսնէնէի չոգենաւական ընկերութիւնը՝ իրեալ «Աղիա» չոգենաւն ազատելու համար 75,000 ֆրանք ծախք ըրեր է, և կը կարծուի թէ յիշեալ չոգենաւը նորոգելու համար 100,000 ֆրանք եւս ծախք ընելու պիտի պարտաւորի։ Յիշեալ ընկերութեան Թորիս անուն շոգենաւն ալ Դանուբի մէջ Հելլենական նաւաձիգ շոգենաւի մը զարնուելով 500 ոսկւոյ վնաս մը կրեր է, և նաւաձիգ շոգենաւն ալ 1,000 Օսմ. ոսկւոյ չափ վնասուեր է։

Առողջապահական խորհուրդը պաշտօնական հեռագրերէ իմանալով որ Պոլսի մէջ և չրջակայքերն որ և է համաճարակ հիւանդութիւն չկայ, հեռագրեց Տոքթ. Տիւբայի որ մայրաքաղաքս վերադառնայ։

Ցար տիւ Պոսֆորի մէջ կը կարդամք։

«Կ. Պոլսոյ պատժական ատեանը երկուշաբթի օրը Միլթոյ անուն Յոյնի մը դատին զբաղեցաւ։ Սա ամբաստանուած էր թէ Թոքգաբուցի Հայ աղջկան մը պատիւը բռնաբարած էր։ Աղջկան փաստաբանն յայտնեց թէ Միլթոյ՝ իւր պաշտպանեալն հրապուրած էր ամուսնութիւն խոստանալով անոր, և թէպէտ աղջիկն ալ հաւանութիւն տուած էր, սակայն հրապուրիչն ըստ օրինի պատժոյ արժանի էր, քանի որ աղջիկն հաղիւ 12 տարու էր և հետեւապէս անչափահաս։ Դատարանն՝ աղջկան տարիքին վրայ Հայոց Պատրիարքարանէն տեղեկութիւն խնդրելու համար դատաստանն ուրիշ աւուր թողուց»։

Ֆար տիւ Պոսֆոր կըսէ թէ Եանեայի կուսակալ Ասիմ փաշա, որ Թուրքոյ Գարատաղի սահմանագըլխոյ խնդիրը կարգադրող յանձնախմբին նախագահելու պաշտօն ըստացած է, արդէն Եանեայէն ճանբայ ելեր է Շքոտրա երթալու համար։ Ըստ վերջին տեղեկութեանց Ն. Վսեմութիւնն վեհ. Սուլթանին երկու թիկնապահաց ընկերակցութեամբ Ադիրոքսոթրոյ հասած էր և Այի-Սարանտա երթալու կը պատրաստուէր, ուսկից Օսմ. մարտանաւ մը զայն Շքոտրա պիտի փոխադրէր։ Արդիրոքսոթրոյի Օսմ. իշխանութիւնք՝ երմտական գործոց նախարարին հրամանաւ՝ 300 ոսկի ճանբայի ծախք վճարեր են Ասիմ փաշայի։

Կ'ըսուի թէ ոստիկանութիւնը յաջողած է բռնել այն յանցագործն զոր երէն մին, որք Ֆէնէրի յունաց մեծ վարժարանի տնօրէնին տունը կողոպտած և գիշերապահը քանի մը տեղէ ծանրապէս վիրաւորած էին։

ԸՄԲԵՌԱՄԱՐՏ

Պ. Տուպլիէ անուն Ֆրանսացի ըմբիշ, որ երկու տարի առաջ Սեբաստացի հանրածանօթ բեռնակիր Պ. Սիմոնի հետ մարտնչելով յաղթուած էր, երէկեան Էքսբրէսի և ըմբիշարանի մէջ հրատարակել տուած հետեւեալ նամակով ապարդեղ կը կարդայ Հելլենացի բանային անուն Հերակլէսին.

«Ղարան խմբագիր,

«Անցեալ շաբթու գրքրէշ գըտնուելով իմացայ թէ Յոյն ըմբիշ մը Բերա Թէբէ-Պաշի թաղապետական թատրոնին մէջ ուժի դարձնալի փորձեր կ'ընէր և բոլոր ըմբշաց սոպարէզ կը կարդար իրեն հետ ֆրանսական եղանակաւ մարտնչելու, իսկոյն ճանբայ ելայ և կիրակի օրն հոս հասայ։

«Նպատակս է պատիւս տեղը բերել մայրաքաղաքիս պատուաժան հասարակութեան առջեւ, որ ներկայ դանուելայ այն ըմբշամարտին, զոր 1881 մայիս 24ին քոնքորտիայի թատրոնին մէջ ունեցայ Պիմոն անուն Հայ ըմբշին հետ։ Յիշեալ ըմբշամարտին մէջ, զոր ես առաջարկած էի, ֆրանսական ըմբշամարտ, կը խոստովանիմ թէ յաղթուեցայ իմ հակառակորդէս, որ պարմանէրն անդիտանալով «ըմնոբէյ» փոխեց ըմբշամարտը։

«Պրոյ բանիս, դայս կ'առաջարկեմ Պ. Անթուան Բանային։ Նախ ուժի փորձերու վրայ պիտի մրցինք, յետոյ ֆրանսական եղանակաւ դէմ առ դէմ պիտի ըմբշամարտինք. ըմբշամարտը 20 վայրկեան պիտի տեւէ։ Եթէ այսչափ ժամանակի մէջ յաղթակցուցի հակառակորդս, և եթէ կանխաւ զայն չգերազանցեցի ուժի փորձերով, ինքզինքս յաղթուած պիտի խոստովանիմ և կը խստանամ 300 ֆրանքի գումար մը հատուցանել անոր։

«Այս ըմբշամարտը պիտի կրնայ տեղի ունենալ Քոնքորտիայի թատրոնին կամ Թէվիէ-պաշիի դահլիճին մէջ, անուշ ցա հասարակութեան առջեւ։ Թատրոնին տնօրէնին ձեւացմէ մէջ առանց պիտի դնեմ 500 ֆրանքի գումարը։

«Ըմբշամարտն յառաջիկայ կիրակի աւուր համար կ'առաջարկեմ։

«Յուսալով որ պիտի հաճիք հրատարակել նամակս, ընդունեցէք... և այլն»։

Ականջը խօսի Պ. Սիմոնին։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մարտիա 3 ապրիլ.

Լրագիրք Մարոքի մէջ Անգլիոյ ի գործ դրած մեքենայութիւնները կը նշանակեն։ Անգլիա հոն առաւելագոյն ազդեցութիւն ունենալու կը միտի։

Աթէնք 3 ապրիլ.

Երեսփոխանական ժողովոյ նստաշրջանը փակեցաւ այսօր։ Կառավարութեան ներկայած օրինաց բոլոր ծրագրերն ընդունուեցան։

Կոստանդին Մեծ դուքսն երկուշաբթի Փարիզ պիտի երթայ եւ անտի ալ Բեռլին։

Լոնտրա 3 ապրիլ.

Ոստիկանութիւնը քաղաքիս արուարձաններէն միոյն մէջ Տիճամիթի ծածուկ մեքենացներ գտաւ։ Երեք մարդիկ ձերբակալեցան։

Ուինսորի թագաւորական պալատին մէջ յատուկ զգուշութիւններ ձեռք առնուեցան։

Պերլին 3 ապրիլ.

Բեղրսպուրկէն կը ծանուցանեն թէ կարեւոր դատաստանք եղեւան եւ եղեն պատերազմական եւ ծովային գործոց նախարարութեան հաշիւներուն մէջ, որք ցարդ որ եւ է քննութեան չենթարկուած։

Պերլին 5 ապրիլ.

Գերմանիոյ կայսրը Կարմիր խաչի մեծ պատուանշանը տուաւ Սատուլլահ փաշային։

Ն. Վսեմութիւնը վաղն իրիկուն Վիեննա կերթայ։

Վիեննայէն պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Մաժարի կոմսին սպանութեան հեղինակն Ընկերվարական մը չէր եւ նորէն կը հաստատէ թէ լեզուն կորուած չէր, այլ միայն դանդաղաւորով ճիրուած։

Քրիսթիանիայէն կը հաստատեն թէ Գերակոյսը Շուէտի նախարարաց վրայ եղած ամբաստանութեան վերաբերեալ վիճաբանութիւնն սկսեր է եւ քուէարկութեան կ'սպասուի։

Աթէնք 5 Ապրիլ.

Երեսփոխանական ժողովն իւր այս աւուր նստին մէջ երկրորդ կարգի բազում օրինաց ծրագրեր ընդունեց երրորդ ընթերցմամբ։ Ժողովն ամենաչերմ վիճաբանութենէ մը յետոյ որոշեց նաեւ որ թաղապետական ընտրութիւնք նոր գաւառաց մէջ յառաջիկայ Յունիսի 10ին եւ հին գաւառաց մէջ Յուլիս 15ին կատարուին։

Ներկայ նստաշրջանին օրէնդրական աշխատութիւններն այսպէս աւարտած վնելով, կը կարծուի որ Երեսփոխանական ժողովն անմիջապէս պիտի փակուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վանայ Առաջնորդ Ամեն. Խրիմեան Այրարատ հրաժարական ղրկեր է Ս. Պատրիարք Հօր։ Ն. Սրբազնութիւն ցաւոք սրտի կը յայտնէ թէ յուսահատած է տեղւոյն կուսակցական վէճերէն ու դատերէն։

Այս մասին Վանէն մեզ տրուած մանրամասն տեղեկութիւնք դժբաղդաբար կը հաստատեն և կ'արդարացնեն Ս. Հայրիկի գանգատը։

Խառն ժողովն իւր չորեքշաբթի աւուր նստին մէջ նկատելով որ Դեր. Օրմանեան Մ. վարդապետի կարիքն մեկնելուն պատճառաւ տեղւոյն ազգային գործերն անիմամ կը մնան, և թէ մանաւանդ արդի ժամանակիս մէջ ամենեւին փափաքելի չէ որ կարնոյ Հայք անհոգիս մնան, որոշած էր, երզնկայի Առաջնորդ Դեր. Հմայեակ եպիսկոպոսը կարին ղրկել իբրեւ Պատրիարքական փոխանորդ, ի բացակայութեան Օրմանեան Մ. վարդապետին կարնոյ ազգային գործերը վարելու պաշտօնով։

Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ խաւրէն ժողովոյ որոշումն հաղորդեց Հմայեակ Սրբազանին, որ յանձն առաւ առաջարկեալ պաշտօնն։ Եւ որովհետեւ խառն ժողովոյ նախորդ որոշման համաձայն, Հմայեակ եպիսկոպոս միայն։ Զատիկ երզնկա վերադառնալու պարտաւոր էր, Ն. Գերապատուութիւն իւր կարնոյ պաշտօնավարութեան միջոցին՝ միանգամայն երզնկայի առաջնորդութիւնը պիտի վարէ։ Յայտնութիւն կը մաղթենք Դեր. Հմայեակ եպիսկոպոսին՝ իւր այս կրկնապէս դժուար և փափուկ պաշտամանց մէջ, որք մեծ աչալրջութիւն և խոհականութիւն կը պահանջեն։

Շաբաթէ մ'ի վեր զրոյց կար հասարակութեան մէջ թէ վեհ. Սուլթանը Ս. Պատրիարք Հօր շնորհեր է Ալեքսանդրեան խաչիկ աղային Օրթագիւղի մէջ ունեցած ընդարձակ տունն, հրամայելով որ իւր անձնական գանձէն վճարուի 1,750 ոսկւոյ գումարն, որ պահանջուած գլխեն է տան համար։ Տեղական թերթ մ'երէկ արձագանգ տուած էր այս զրոյցին. բայց ինչպէս երէկ երիկուն ալ ստուգեցինք Ս. Պատրիարք Հօրմէն, այս լուրն կանխահաս է։ Կը մաղթենք որ ստոյգ լինի, որովհետեւ Ն. Սրբազնութեան խասգիւղի տունն հին և փլուզուած վիճակի մէջ է. իսկ վեհ. Սուլթանին շնորհած 1,000 ոսկւոյ գումարէն մաս մը Ն. Սրբազնութեան հին պարտուց վճարման յատկացած լինելով, պատշաճ տուն մը գնելու բաւական չէ եղած։ Կը յիշեցնենք սակայն թէ երկնի կառքի մ'եւ Սատագաթի ականակուռ պատուանշանի մը նկատմամբ հասարակութեան մէջ յառաջագոյն պարտած զրոյցներն եւս ստուգութիւն չէին գտած։

Խասգիւղի Թաղ. խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ յառաջիկայ մարտ 27 կիւրակի օրն տաւաւոտեան և երեկոյեան ժամերգութեանց միջոցին Բարձր. Սրբազան Պատրիարք Հայրը քարոզ պիտի խօսի յիշեալ եկեղեցւոյն մէջ ի հոգեւոր մըխիթարութիւն գիւղին ժողովրդեան։

Նորայր Բիւզանդացւոյ Ցուսանահայ բառգրքին 125րդ թերթն հրատարակեցաւ։

ՊԱՐՏԱՒՈՐԻՉ ՏՈՒՐՔ

... Խմբագիր Տէր

Ձեր անկողմնակալ ներողամտութիւնը կը խնդրեմ յետագայ տողերու հրատարակման համար։

Զինուորական տուրքի վրայ 3 ղրուշ յաւելում ընելու խնդրոյ մասին՝ առանց կարծիք յայտնելու իմ կողմանէ, կուգամ միայն սակայն մը ուզելու, որ Ազգային ժողովոյ դիւանէն յայտարարուած է։

1867ին՝ չեմ յիշեր ո՞ր նիստին, Վարչութեան կողմանէ Սերվիչէն էֆէնտիի ձեռօք խնդիր մը եկաւ Ազգ. ժողովոյ, Տերութեան ձեռօք մարդ զրկելն մէկմէկ զրչառներու համար։ Այն ժամանակները Ազգ. ժողովոյ մէջ հիմակուան պէս շատ խօսողներ չի կային, այլ խօսք ընողները մէկ քանի զատուած անձեր, սակայն ամենքն ալ ազգասէր։ Ասոնք ամենքն ալ ոտքի ելան ասելով թէ ինչպէս կարելի է որ Հայ ազգն զինուորի տուրք տայ, մանաւանդ Ռուսիոյ հետ պատերազմի ատեն

ձինք էին, որք իրենց հետեւողներն ունէին։ Սերվիչէն էֆէնտի Վարչութեան կողմանէ եւ Սահեփան փաշա ընդդիմադիր կուսակցութեան խօսողներն էին. մինչեւ այն օրն չիկար խնդիր մը՝ որ մէկ կուսակցութենէն եկած ատեն, միւսը չի քննադատէր. այսպէս ամէն խնդիր լաւ մը լուսաբանուելէ ետքը կ'ընդունուէր կամ կը մերժուէր։ Այն օրն երբ մէկ զրուչի խնդիրն առաջարկուեցաւ, խորին լռութիւն մը տիրած էր ժողովին մէջ. ամէն մարդ ուշադիր եւ հետաքրքիր՝ ոչ օք համարձակեցաւ լռութիւնը խզելու։ Սերվիչէն էֆէնտի ակից օգուտ քաղելով ժողովի հաւանութեանը դիմեց, եւ՝ ինչպէս պատրաստուած էր, մեծամասնութիւնը հաւանութեան նշաններ ցոյց տուաւ։ Սահեփան փաշա ալ միատեղ։ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնը յանկարծակիի եկաւ, բայց վերջապէս հասկցուեցաւ որ օր առաջ բոլոր ոչ-առեւտրական մարդիկը Սերվիչէն էֆէնտիի կողմանէ հրաւանդ ստացած էին խնդրոյն բնաւ չի հակառակելու։ Ասոր վրայ ընդդիմադիր կուսակցութենէն մէկն եւաւ դէմ խօսելու. անոր հետեւեցան երկրորդ, երրորդ մը եւ այլք. ամէնքն ալ առեւտրական մարդիկ՝ մեծ մասը գաւառացի. հուսկ ուրեմն խնդիրն քուէի դրուելով արդիւնքն եղաւ 24 թեր եւ 17 դէմ։ Եւ որովհետեւ այդ թիւերը որոշիչ հանգամանք չունէին, ուստի ինչպէս այն ատեն օրէն էր, բացակայ երեսփոխանաց ալ քուէն առնուիլ պէտք եղաւ։ Քուէարկութիւնը քանի մը օր ետքը տեղի ունեցաւ եւ (կարծեմ 1 թեր եւ 9 դէմ քուէ զալով) ընդդիմադիր կուսակցութեան քուէն 2 աւելի եղաւ ամբողջ արդիւնքի վրայ։ Եւ քանզի խնդիրն առանց օրինաւորապէս լուսաբանուելու քուէի դրուելուն դէմ, 20–25 երեսփոխանաց ստորագրութեամբ բողոք մ'ալ եկած էր նոյն օրը, որ խնդրոյն կրկին ժողովքի ներքուիլը կը պահանջէր. ուստի նորէն ընդհանուր ժողով հրաւիրուեցաւ։ Չեն պէտք եղած բացատրութիւններն փոխանակուելով, նոյն իսկ Սերվիչէն էֆէնտի համոզուեցաւ եւ այնպիսով խնդիրը փակուեցաւ։

Այսչափս պատմութիւնը ճշդելու համար բաւական կը խնդրեմ . . . . Խմբագիր, որ ընդունիք կանխաւ իմ շնորհակալութիւնս։

Յ. ԱՐՇԱԿ.

Կալկաթա, 22 մարտ 1883.

Լրագրոյս խմբագրութիւնը, զինուորական տուրքի խնդրոյն վրայ ընդհանուր ժողովոյ 17 տարի առաջ գումարուած սկզբնական ցոյցերուն վրայ ճիշդ եւ մանրամասն տեղեկութիւն մը հրատարակելու եւ այսպէս սոյն կէտի վրայ վիճաբանութեան վերջ մը տալու մտօք, Պատրիարքարանի Դիւանատան դիմելով, ընդհանուր ժողովոյ 1867 տարւոյ նիստերուն արձանագրութիւնները քննած է, որք յանձամբ չէին հրատարակուեր, բայց բաւական մանրամասնաբար եւ կանոնաւորապէս գրուած եւ պահուած են, եւ այն ժամանակի նիստերուն վրայ կատարեալ տեղեկութիւն մը քաղելու համար դիւաւոր աղբիւրն են։

Մեր քննութեան արդիւնքը սա է. յայտնի է թէ 1867ին Սահմանադրութիւնը դադրած, եւ վսեմ. Սերվիչէն էֆ.ի ատենապետութեամբ խառն ժողով մը կազմուած էր Բ. Դրան կողմէ։ Ազգային գործոց անհանձնելի վիճակն եւ դրամի սիրոյական պէտքը տեսնելով, Սերվիչէն էֆ. նոյն տարւոյ հոկտ. 20ի նստին մէջ մի քանի առաջարկութիւն ներկայած էր ընդհ. ժողովոյն։ Այս առաջարկութեանց առաջինն էր զինուորական տրոց վրայ 1 զրուշի յաւելում ընելով, արդիւնքին կէսը գաւառաց Ազգ. մտաւոր հիմարներուն յատկացնել, կէսն ալ կեդր. սընտուկին։ Յետ երկար վիճաբանութեան, յորում Սահեփան պէյ (յետոյ փաշա) գլխաւոր ընդդիմախօսն եղած էր, Սերվիչէն էֆէնտիի առաջարկն ընդունուած է, 42 երեսփոխանաց ներկայութեամբ գումարուած նստի մը մէջ, 17ի դէմ 20 քուէով։

Բայց յաջորդ նստին, Սերվիչէն էֆէնտին ինք խնդիր կը յարուցանէ թէ, ըստ Սահմանադրութեան, ընդհանուր ժողովն անպատճառ 71 անդամոց ներկայութեամբ նիստ պէտք է կազմէ, եւ թէ, հետեւաբար, 36 քուէի մեծամասնութենէ աւելի մեծամասնութեամբ տրուած որոշումներն օրինաւոր չեն։ Եւ որովհետեւ նախորդ նստին մէջ տրուած որոշմանց դէմ բողոքողներ եղած էին, խնդիրը նորէն վիճաբանութեան կը դրուի։ Այս երկրորդ վիճաբանութեան մէջ, Սերվիչէն էֆէնտի երկարօրէն կը պաշտպանէ խառն ժողովոյ առաջարկն, առանց զօրաւոր առարկութեանց բաղխելու։ Բայց նստին դէպի վերջերն աղմուկ եւ անկարգութիւն ծագելով, առանց որոշման կը ցրուի ժողովը։ Այնուհետեւ ընդհանուր ժողովն այլ եւս չէ դրաված սոյն խնդրով։

Ասկէ կը հետեւի թէ բոլորովին սխալ է այն ասութիւն թէ ընդհանուր ժողովը քուէից առաւելութեամբ մերժած լինի խառն ժողովոյ առաջարկը։ Բայց միանգամայն անբաւական մեծամասնութեամբ մ'ընդունուած է, որ սակայն այսօր բաւական պիտի համարուէր։

Ուշագրաւ նոյն խնդիրն այսօր վերստին կարեւորութիւն ըստացած է, մեր վաղուան եւ երկուշաբթի աւուր թիւերով ընդարձակ քաղուած մը պիտի տանք Ընդհանուր Ժողովոյ 1867 տարւոյ յիշեալ երկու նիստերուն անտիպ ատենագրութիւններէն։

ԽՐԻՄԵԱՆՔ ԵՒ ՀԱԿԱԽՐԻՄԵԱՆՔ Ի Վ.Ա.Ն

Մեր Վանայ թղթակիցը կը գրէ մարտ 8 թուով.

«Մեր մօտ կուսակցական կիրքերը նորէն սաստիկ լարուել են, եւ իրար բաղխելու համար ամենափոքր առթի կ'սպասեն։ Այս տեղ՝ ինչպէս արդէն դիտած եմ ուրիշ առիթով կուսակցական հոլը մշտավառ կը մնայ յաճախ. եթէ կիրքերը մերթ կը լռեն, դորանից պէտք չէ հետեւցնել որ կրակը մարել է, այլ փոքր ժամանակի մը համար մոխրի տակ ծածկուել է, թեթեւ բորբոք մը առածին պէս նոր խորդից աւելի սաստիկ կերպիւ արծածուելու միշտ պատրաստ։ Իմ նախորդ նամակով նկարագրեցի «պահպանողական» եւ «յառաջդիմական» երկու գլխաւոր կուսակցութիւնները. իմ գործածած բացատրութիւնը այդ կուսակցութիւնների նշանակութեան մասին ճիշդ է դպրոցական տեսակէտով, իսկ ուրիշ տեսակէտով այդ կուսակցութիւնները ոչ այլ ինչ են, այլ խրիմեան եւ հակախրիմեան։ Ս. Հայրիկի դէմ արդէն երկար ժամանակէ է վեր գոյութիւն ունէր մի հակառակորդ խումբ կուսակցութիւն որ իւր գոյութիւնը երեւան հանելու համար համարձակութիւն չունէր բաւական. սակայն նախորդ ամսի մէջ Պ. Փորթուգալեանի ընդհանուր տեսչութեան խնդիրն առիթ տուաց որ այդ կուսակցութիւն իւր բոլոր խայտառակ գոյներով երեւան ելնէ։ Այդ Պարոնները չկարծէք որ նախանձախընդրութիւն ունին ազգային գործերի եւ տեսնելով որ ազէկ դրութեան մէջ չեն գործերը՝ կուսակցութիւն կազմել են բարի նպատակով, ոչ. ընդհակառակն այդ պարոններն էին որ չանացին ո եւ է կերպով արգելք կանգնել ամէն օգտակար եւ ազնիւ գործի, ազգային տրոց հաւաքման արգելք լինելու համար ամէն միջոց գործադրեցին, այնպէս որ Ս. Հայրիկ նոցա գործադրած ցած միջոցներից զզուած հրաժարական տուաց դրեթէ 10 ամիս առաջ։ Սակայն այսօր այդ միեւնոյն անձինք բոլոր անամօթութիւնով կը դանդատին որ ազգային գործերը լաւ վիճակի մէջ չեն, մինչդեռ իրենք իսկ են պատճառ այդ վիճակին. կը դանդատին որ գպրոցները վատ դրութեան մէջ են, մինչդեռ իրենք էին որ տակաւին երկու օր առաջ ամէն անարգութիւններ գործեցին արգելք յարուցանելու համար Պ. Փորթուգալեանի ընդհանուր տեսչութեան պաշտօնին դէմ և յաջողեցան գպրոցները ներկայ անիշխանութեան մատնել՝ պատճառ դառնալով Ուսումնական խորհրդի և ընդհանուր տեսչի հրաժարման։

«Սակայն այդ պարոնների գործադրած միջոցները միայն այսչափով չեն վերջանար։ Նախորդ շաբթուան մէջ Փիրղալէմեանց Ղեւոնդ վարդապետ և Աղթամարցի մի ուրիշ վարդապետ Նորաշէն եկեղեցիին մէջ Ս. Պատարագներ մատուցին, և յանդգնութիւնը մինչեւ այն տեղ հասուցին, որ յանդգնեցան մինչեւ անգամ չյիշատակել Ս. Հայրիկի անունը իբրեւ առաջնորդ. կարծող էք արդեօք երեւակայել սորանից ուրի անամօթութիւն. Նոյնպէս նախորդ շաբթուն խայտառակ լեզուով գրուած յայտարարութիւնների քանի մը օրինակներ տեսնուեցաւ չորս կողմը, որոց մէջ լիրբ խօսքեր գրուած կան Ս. Հայրիկի, վսեմ. Կոմսարական Պէկի, Քաղ. ժողովոյ անդամներին, Պ. Պ. Մեբրոնեանցի և Փորթուգալեանցի դէմ։ Բարեբաղդաբար հեղինակներից միը՝ երբ յայտարարութիւնը տղայի մը միջոցաւ Կոմսարական Պէկին կը ղրկէր՝ բռնուեցաւ։ Հակախրիմեան կուսակցութիւնը կը կազմեն նախորդ Պողոսեան և Գարեգինեան կուսակցութիւնների մնացորդներ։

«Ահա այս պատճառաւ է որ կը հետեւցնեն և Ս. Հայրիկի խօսքերից էլ այնպէս կ'երևի որ Ն. Սրբազնութիւնը Մուշից առաջարկեալ պաշտօնը ընդունելու մտադիր է։ Եթէ ցէր մի արասցէ այնպէս լինի, այսինքն Ս. Հայրիկ թողու Վանը, եւ կը սոսկամ նկարագրելու այն անիշխանական վիճակը՝ որին պիտի ենթարկուինք։ Այժմու խրիմեան և հակախրիմեան կուսակցութիւնները՝ եթէ աւելի չասեմ՝ երեք զըլխաւոր կուսակցութիւնների պիտի վերածուին. Պողոսեան և Գարեգինեան՝ որոց ընտրելին այն եկեղեցականները պիտի լինին, որոց անունով կը կոչուին իրանք, և խրիմեան կուսակցութիւն՝ որի ընտրելին կը կարծուի լինել Կարսի առաջնորդ Ս. Աղուանեան կամ Եդեսիոյ առաջնորդ Խորէն եպիսկոպոս Մխիթարեան։ Վերջին կուսակցութիւնը կը թուի լինել ամենից զօրաւորը։»

ՅՈՅՆ ՄԵՏՐԱՊՈԼԻՏՆԵՐՈՒՆ ՊԷՐԱԹՆԵՐԸ

Ֆար տիւ Պոսֆոր լրագրին մէջ հետեւեալ հատուածը կը կարդանք.

«Ցեղական մամուլը վերջին օրերս շատ խօսեցաւ այն փոփոխութեանց վրայ, զորս կայսերական կառավարութիւնը մօտ ժամանակներս մտցուց մետրապոլիտներու և Ցոյն եպիսկոպոսներու տուած հրովարտակներուն մէջ։ Ցունաց Պատրիարքարանի պաշտօնական Ակիթիա լրագիրն ըսելով թէ այս խնդրոյ վրայ սխալկարծիքներ արտադրուած են, պարտք կը համարի իրողութիւնը պատմական ծանօթութեամբ իւր պարզ և ճշմարիտ երեւոյթին ներքեւ ներկայել։

«Ալ և այլ առաջնորդաց տրուած կայսերական Պերաթներն երբէք չեն պարունակեր այնպիսի արտամադրութիւն մը, որ զանոնք վարչական ժողովոց (իտարէ մէճլիսի) ներկայ դնելու պարտաւորէ, և այս յոյժ բնական է, որովհետեւ վարչական խորհրդոց հաստատութիւնը թանզիմաթի ժամանակէն կ'սկսի և հետեւապէս Պերաթներու հաստատութեան թուականէն յետոյ է։ Արդ՝ եթէ այսօր Ցոյն մետրապոլիտներու Պերաթներուն մէջ յիշուած չէ այն իրաւունքը, զոր անոնք ունին վարչական ժողովոց մէջ բազմելու, սակայն չկրնար ըսուիլ թէ այս իրողութիւն անոնց արտօնութիւններն ու առանձնաշնորհութիւնները կը սահմանափակէ, որովհետեւ այսպիսի իրաւունք մ'Երբէք յայտնուած Պերաթներուն մէջ։ Մնաց որ, Օսմ. իշխանութիւնք ցարդ ոչ մի մետրապոլիտ արգիլած են վարչական ժողովոց աշխատութիւններուն մասնակցելէ և այս նկատմամբ ոչ մի բողոք եկած է Ցունաց Պատրիարքարանի։

«Կայսերական Պերաթներուն մէջ իրօք մտցուած փոփոխութիւնք երկու կէտերու, այն է առաջնորդաց դէմ բացուած քաղաքային դատերու և եկեղեցական աստիճան ունեցող՝ բայց յանցանօք կամ ոճրագործութեամբ ամբաստանեալ անձանց բանտարկութեան եղանակէն կը վերաբերին։

«Մեր գիտցած ամենէն հին Պերաթներն 1835 ին (Հիճրէթի 1252 ին) տրուած են, որոց մէջ ըսուած է. «Մետրապոլիտներուն, անոնց փոխանորդներուն, անոնց մարդոց կամ եպիսկոպոսներուն դատերն, Շերիի օրինաց վերաբերելով, պէտք է կայսերական Տիվանին յանձնուին, որ միակ ձեռնհասութիւն ունի զանոնք տեսնելու ևն, ևն»։ Քիչ մը հեռին ալ այսպէս գրուած է. «Եթէ Շերիի օրէնքն՝ եպիսկոպոսի մը, քահանայի մը, աբեղայի մը կամ մայրապետի մը բանտարկութիւնը պահանջէ, մետրապոլիտը պիտի բանտարկէ զանոնք»։ Կայսերական կառավարութիւնն 1852 ին (Հիճրէթի 1269 ին) այս տրամադրութիւններն առաջինը սապէս բարեփոխեց. «Մետրապոլիտներուն և այլ եկեղեցականաց դատերն այսուհետեւ Շեյխ-իւլ-Իսլամութեան կողմէ պիտի տեսնուին»։ 1882 հոկտեմբեր ամսոյ մէջ, այն է 1299 Զիլհիճէճ 19ին նոր բարեփոխութիւն մը մտցուցաւ և որոշուեցաւ որ այնպիսի դատերն այսուհետեւ այլ և այլ դատաւորաց Շերիի դատարաններուն առջեւ տեսնուին։ Նմանապէս պատժական դատավարութեան վերաբերեալ տրամադրութիւններն ամբողջապէս փոխուած էին և անոնց տակ դրուած էր հետեւեալ հատուածն. «Եթէ եպիսկոպոս մը, քահանայ մը, աբեղայ մը, կամ մայրապետ մը իրրեւ ոճրագործ ամբաստանուի, կառավարութիւնը պիտի ձերբակալէ զայն, որպէս զի դատաստանը տեսնուի, և եթէ յանցաւորութիւնն ապացուցուի, օրինաց տրամադրած պատիժը անմիջապէս գործադրի կառավարութեան բանտերուն մէջ, սակայն պէտք է որ նախ Պատրիարքն՝ իւր եկեղեցական աստիճանէն մերկացունէ յանցաւոր կրօնակցին»։

Ահա ասոնք են այն փոփոխութիւններ, զորս կայսերական կառավարութիւնը մտցուցած է ոչ միայն Ցոյն մետրապոլիտներուն, այլ նաեւ միւս եկեղեցեաց առաջնորդներուն տուած պերաթներուն մէջ։ Ցունաց Պատրիարքարանն այս նշանակմամբ հարկ եղած ձեւակերներն ըրած է կայսերական կառավարութեան քով և մերթ ընդ մերթ գրաւորապէս կամ բերանացի կը պնդէ, որպէս զի վերոյիշեալ երկու կէտերուն նկատմամբ իրաց նախկին վիճակը վերահաստատուի։ Կայսերական կառավարութիւնը դեռ հաւանութիւն չէ տուած Պատրիարքին սոյն բաղձանաց։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ի ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՅ

Կիւրին, 20 փետր. 83.

Դժբաղդութիւն ունիմ նկարագրելու ձեզ քաղաքիս ազգայնոց մտաւորական եւ նիւթական կեանքը, զոր՝ իրրեւ հայրենեաց երիտասարդ, ի մտոյ ծանուցանելով չեմ վարանիր ըստ խումբ կարի ներկայացնել. եւ Նորին Օգոստափառ Վեհապետութեան բարձր գրասենեակ, ազգային նորընտիր Վարչութեան ուշադրութիւնն հրաւիրել առ այն։

Թերեւս շատեր լաւ գաղափար ունին Կիւրինոյ նիւթական կենաց նկատմամբ, եւ շաղադրութիւնը միտքերիս կը համարին նորա մտաւորական բարօրութեան համար։ Արդարեւ ամենայն մէջ պահ մը յառաջդիմած փայլած է Կիւրին. բայց ստուգիւ դիտելով, այսօր տարապայման յետամնացութեան եւ անտանելի թշուառութեան մէջ կը գտնուի, եւ բնականաբար իւր արդի կացութիւնը զիս յուսահատութիւն պիտի դատապարտէ իմ տոյ։ Թէեւ չեմ ուզեր չարաբոդ լինել, սակայն ներկայն ակներեւ ցուցնէ զաղագայն, որ անխուսափելի է, զի 1300 տուն Հայ բնակչաց մեծ գոյն մասը օրական պարենի կամ տեսակի կարօտ կը գտնուի (ի բաց ի եկ մի քանի գերդաստաններ, որոնք կարելի է մատով թուել) եւ թիւն են հանդանակութեամբ ապրող ընտանիք. վասն զի չանցնիր կիրակի մի, յորում քահանայք արտասուօք չը հանուցանեն յատենի Ս. Եկեղեցոյ կանչ յանուանէ այս կամ այն ինչ տանեաց նօթութիւնն ու մերկութիւնը եւ կարեկցութիւն հայցելով պիտի ժողովրդէ մը, որ գրեթէ ինչ ազգոյն քան զնոսա, (աւելորդ է գրագրել եւ մեր թուրք հայրենակցաց վիճակը, որ եւ ոչ մի նախանձելի մը ունի, լինելով անչուշտ մի հանրութեան տարաբաղդ զաւակներ, անուրանալի է արդարեւ. սոցա թիւն եւ անխոնջ աշխատութիւնք սակայն երեք անգութ դահիճներ պէս կաշկանդեցին եւ թուլացուցին եանց վաստակաւոր բազուկներ

ԹԷՐԹՈՆ ՄԱՍԻՍԻ

(6)

ԱԼՊԷՐ ՏԷԼԲԻ

ՄԱՐՔԻԶՈՒՀԻՆ

2

Մ---ոտ քաբէզաշրջան կենց տան և հինգ սուի թղթակազմ հատոր մը, և Լրանքոր կոպկոր-ՆԻ-ՆԻ չորս հատոր փառակազմ։ Օդին մէջ անբմբռնելի կերպիւ կը ծփար քաղցր և հրապուրիչ անուշահոտութիւն մը, որ կահերուն ու կարասիներուն, գորգերուն ու օթոցներուն մէջ տարբրացած էր։ Այս հակապատկերէն կը հասկցուէր այս կնոջ բնաւորութիւնը, կրօնամոլ և զեղծ, անապատ և զգայասէր, բացարձակապէս զուրկ բարոյական զգացումէ եւ վախցող ապագայ պատիժներէ։

Քաթէրին վերստին կ'ընկղմէր իւր դառն մտածութեանց մէջ։ Իւր տարիական անցելոյն բոլոր յիշատակներն աչքին առջեւ կը պատկերանային ներքնատեսիլին մէջ, և պէտք էր մշանջենապէս հրաժարիլ այդ սէրէն։ Նորէն սենեկապանուհին եկաւ և հարցուց թէ կրնա՞ր ընդունիլ Թանարէ մարքիզը։ Քաթէրին ոտքի վրայ ելաւ և անմիջապէս կորուկ ձայնիւ մը.

— Այո՛, ըսաւ. գնացէք աղաչեցէք Պ. Մարքիզն որ սպասէ, և եկէք հաղուեցուցէք զիս։

Այս միջոցին Քաթէրին արմուկովը վառարանին կրթնած՝ երկարօրէն ինքզինք կը նայեր հայլեին մէջ։ Երեսը՝ տարիքին հակառակ՝ գեղեցիկ էր. ժամանակն հաղիւ իւր հետքը նշանակած էր աչերուն ծայրը քանի մը խորշոմներով և այտերուն վրայ բարակ խաղաւարտով մը։ Հասակն իւր առջի ներգաշնակաւորութիւնը, պարանոցն իւր սիգապանծ գեղեցկութիւնը կը պահէր։

Դառն ժպիտ մը փոթեց Տիկին Մորէրի շրթունքը։

— Եւ սակայն դեղեցիկ եմ դեռ, միմեաց աչքն հայլեին վրայ սեւեռած, որոյ մէջ երբեմն ինքզինք կը դիտէր յաղթող տարփուհին, և որ այժմ պարտեալ տարփուհւոյն տժգոյն ուրուականը կը ցոլացնէր։

Սենեկապանուհին ներս մտաւ և Քաթէրին շուտով հագուեցաւ, սեւ դիպակէ երկայնատաուն շըջազգեստ մը հագնելով, որ իւր իրանին գեղեցիկ ձեւերը կը կաղապարէր և մարմնոյն մարդարտափայլ տժգունութիւնն առաւել եւս երեւան կը հանէր։ Բընրինձի փոշիէ քող մը ձգեց իւր այտերուն վրայ, և ծանրութեամբ, որպէս թէ իւր խօսքը մտիկ ընելով.

— Ներս մտցուցէք Պ. Թանարէն, ըսաւ.

Ոտքի վրայ կեցած էր, վառարանին կրթնած, անշարժ և ակնկառոյց։ Արդեօք վերջին յո՞յս մը կը պահէր և գերագոյն ճի՞գ մը թափել կ'ուզէր։ Մարքիզն ներս եկաւ ժպտադէմ, սեգ, անպատկառ։

— Ի՞նչպէս է, լա՞ւ է, սիրելի՛ տիկին, ըսաւ իւր քիչ մը դատահնչուն ձայնիւ։

— Ինչո՞ւ համար զիս Քաթէրին չէք կոչեր, քանի որ առանձին ենք։

Մարքիզը դժգոհ շարժումմ մ'ըրաւ. ինչպէս մարդ մը՝ որ անհաճոյ վէճի մը բռնուելու վտանգի մէջ կը տեսնէ զինք և չզգուշանալուն վրայ կը ցաւի։ Տիկին Մորէր վախցաւ որ կը մեկնի, իսկոյն գիրքը փոխեց, և քաղցր, խնայող և գրեթէ ազերարկու դէմքի մ'առաւ։

— Ինչ որ կ'ուզէիք ըրի, Ֆապիէն, ըսաւ։ Այսօր քանի մ'այցելութիւններ տուի, և ամէն տեղ ձեր Արտեմիսի հետ ամուսնութիւնը ծանուցի . . . որովհետեւ հաւանութիւն տուի . . . որովհետեւ այնպէս գրած էք ձեր միտը. վասն զի այնպէս որոշած էք, այնպէս չէ՞։

Մարքիզը ժպտեցաւ, և մօտենալով ձեռքը համբուրեց զարմանալի եղանակաւ մը. վասն զի կէս խանդակաթ էր՝ իբր տարփաւորի մը համբոյր, և կէս քաղաքավարական՝ իբր բարեկամի համբոյր։

— Ես ձեզ այնչափ սիրեցի, Ֆապիէ՛ն, և . . . (ձայնը ցածցնելով) այնչափ կը սիրե՛մ։

Մարքիզը, մեղմով, ծանրութեամբ, և մէկ բանը քսաներորդ անգամ կրկնով մարդու մը համբերատար դէմքով պատասխանեց.

— Ես ալ ձեզ շատ սիրեցի, Քաթէրի՛ն։ Միշտ եւ բախտաւորաբար պիտի լինիմ ձեզ այն երջանկաւէտ տարիներուն համար զորս տուիք ինձ։ Բայց ամէն բան վերջ մ'ունի, և դուք ամենէն լաւ գիտէք . . . միայն դուք գիտէք թէ ես ի՛նչ փնտռեցի այս ամուսնութեան մէջ։

Եւ ձեռքէն բռնելով ստիպեց որ նստի իւր քով, և քաղցրութեամբ.

— Մինթէ սիրելո՞վ է որ կը փափաքիս այս ամուսնութեան, սիրելի՛ Քաթէրինս, Ամենեւին։ Ես չեմ սիրեր զԱրտեմիս, դուք ալ գիտէք։ Երբոր մարդ մ'իւր կենաց մէջ ձեզ պէս կնոջ մը հանդիպելու երջանկութիւն ունեցած է, իւր կիրքը կրնայ ժամանակ անցնելով նուազիլ, որովհետեւ, աւա՜ղ, յաւիտենական բան չկայ, բայց իւր սիրտ յաւիտեան կը մնայ։ Ո՛չ, պատշաճից ամուսնութիւն մ'է այս, և ոչ ուրիշ բան։ Մեք, ներեցէք ինձ ըսել, երկուքս ալ երիտասարդ չենք, դուք քառասունեւհինգ տարու էք, ես քառասուն։ Խենդութեանց տարիքն անցուցինք։ Այսուհետեւ մեր մէջ մնալու բանն է տեւական և խորին զգացում մը, այնպէս որ ապահով լինինք մշտապէս միմեանց վրայ վստահելու։

Այս խօսքերը սիրազեղ քաղցրութեամբ մը կը խօսէր, չանալով որբել Քաթէրինի սրտին ցաւը, բալասան մը դնել անոր վերքին վրայ։

— Դուք կը ճանչէք զիս, յարեց Մարքիզն, որ ես ընտանեսէր մարդ մ'եմ։ Այն տարիքն հասայ, ուր տուն մը, ընտանիք մը պէտք է, և ահա ճշդիւ պարագայիս մէջ է որ սիրոյ փորձ մը տուի ձեզ։ Աղջիկը կնութեան առնելու փափաքելով։ Իմ անուանս և հարստութեամբս դիւրաւ կրնայի տմուսին մը գտնել։ Բայց մեր կապակցութիւնն հանրածանօթ ելլելով, ապագայ ընտանիքս անչուշտ պիտի պատիւ չէր ունենար որ ամէն յարաբերութիւն դադրեցնեն ձեզ հետ։ Այս դժպհի գաղափարը վայրկեան մ'ալ չուզեցի ընդունիլ, վասն զի վատութիւն մ'եւ ապերջանկութիւն եղած կը լիներ իմ կողմէ։ Մանաւանդ որ չէի կրնար այդ քաջութիւնն ունենալ։ Ձեզ պէս չտեսնելու, ձեզ, որ իմ լաւագոյն բարեկամն և մարդիմ խորհրդականս էք։ Զատելու կեանքս ձեր կենցաղէն այնպէս որ դուք ինձ և ես ալ ձեզ օտար լինինք։ Լաւագոյն էր ուրեմն մեր փոխադարձ սէրն հայցընել մեր ապրած աշխարհի օրինաց հետ, ընտանեկան կեանք մ'ստեղծելու ներքին բաղձանաց հետ։ — աւելի հեռուն կ'երթամ, — նոյն իսկ ձեր կանանց մեջ մտնելու բաղձանաց հետ։

Քաթէրին յանկարծական շարժումմ մ'ըրաւ։ Սիրտը չնշմարել կեղծելով շարունակեց նոյն հանգիստ և զորովալիր լեզուն, մինչեւ ծայրը խաղալով յանգուգն կատակերգն, և իրրեւ քաղաքացիական բարոյականի առածներ ծախելով իւր մանր քարոզները։

— Դուք իմ ճանչածներուս մէջ ամենէն պարկեշտն էք, ըսաւ լուրջ ծանրութեամբ։ Ես չուտով կը հեռանամ, սիրելի՛ս, ձեր ներքին պայքարն ընդդէմ ձեր վաղեմի գաղափարներուն և այսօրուան կրքերուն։ Ձեր գրադարանին մէջի գիրքերը տեսանելի բաւական եղաւ . . . Առաջին անգամ որ վերադարձելի հայր Պրէմին հոս մնաս, հակակայ որ ես դեռ չէի ձեր սրտին մէջ։

Մեղմով կը մօտենար անոր, իւր խօսքերուն բացատրումը չեշտելով։

(Շարունակելի)

յակամայից պիտի ստիպուին մուրացիկ վիճել՝ հակառակ իրենց ընծային վիճանձնութեան եւ գործունէութեան. եւ ոյք են այդ անզութ դահիճներ. — Սով հացի, Սով գործոյ եւ Առատութիւն աւազակութեանց։

Սով հացի. Շատերուն ծանօթ ղժբաղդութիւն մի է, որ քաղաքս հանդերձ իւր չըջակայիւք աւասիկ ինն տարիէ ի վեր կը հեծէ հացի խնդրոյն տակ, կը մաքառի այդ անողոք թշնամւոյ հետ, որ իւր հարատութիւնը կոզոպտեց, գանձն սպառեց, շտեմարանները պարպեց, քսակը թօթվեց եւ չատերուն իրենց հայրենիքն ուրանալ տուաւ ըստ առածին թէ՝ Իմաստունը իւր հանգիստն՝ իսկ յիմարը զիւր հայրենիք կը փնտռէ։

Սով գործոյ. Այս եւս ոչնուազ քան զառաջինն հարուածեց սոյն խեղճ ժողովուրդը, եւ օր քան զօր կը սպառնա նմա անհաչտ աչօք, ըստ որում չկան ասա օրինաւոր արհեստք եւ հանրագուտ ձեռնարկք, որք դէթ մի չոր հաց հայթայթեն գործոն ձեռքերու, թող զիւղն եւ զմիս ամնդարար, զորս կարելի է երաշխուն մէջ կը տեսնեն, զի զանուած արհեստք նահապետական դրութեամբ, եւ ջրհեղեղի դարէն մնացած են. թէեւ երբեմն չալագործութիւնը բաւական զիւրութիւն ընծայած էր մեր կենաց, սակայն գեւհիկ գործաւորաց անհեռատեսութիւնը զայդ չանու աղբիւրն եւս սպառած կամ ցամաքեցուցած է ծաւալելով զայն յայլ եւ այլ քաղաքս, իրենց հացը ուրիշին տուած են; եւ այսօր յոյժ յաջողակ չալագործ մը զօրն ի բուն եւ զգիշերն ի կէս աշխատելով, չէ կարող երեք դահեկան շահիլ, մինչդեռ իրեն կըսպասեն առ նուազն հինգ կամ եօթն զուրս ընտանիք բերնաբաց. ասկէ կընայ հետեւիլ թէ ճգնաւորի մը կեանքը բարեբաստիկ է քան զսոցայն։

Առաջինն աւազակութեանց։ Ասերրորդը Փոքր-Ա.-ի մէջ արդէն յաճախադէպ լինելով հանդերձ, այս կողմերը մանաւանդ առաւելակրութիւն ստացած է ի շնորհս այնպիսի աւազակապետաց, որք թշնամի են բարեկիրթ կառավարութեան շահուն եւ աշխատասէր ժողովրդեան զարգացման՝ բառնալով զապահովութիւն ճանապարհաց, կենաց եւ ընչից։

Այսու ամենայնիւ տեղւոյս արքունի զինուորական տրոց ծանրութիւնը ոչ նուազ մատանջութիւն պատճառած է խեղճ հասարակութեան, զոր իրը 1,100 լիրա կը հաչուեն, մինչդեռ ողորմելիները կէսն անգամ հատուցանելու ոյժ չունին. եւ այս ու այն ապրիմներով, ինչպէս կը լսեմք, յառաջիկայ գարնան ստուար բաժնութիւն մը

ԳԻՏԱԿԱՆ

ԱՍՏԵՂՔ

ԱՐԵԳԱԿՈՒՆՔ–ԱՆՀՈՒՆՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ

ՄՇՏՆՋԵՆԱՒՈՐ ՇԱՐԺՈՒՄՆ Ի ՏԻԵԶԵՐՍ

(Շար. Լ եւ Լ)

Դարձեալ հազար տարի, տասն հազար տարի, հարիւր հազար տարի, միօրինակ սրանամբ, առանց դադարի, առանց ցնորից, միչտ հանդէպ երեսաց, միչտ մի և նոյն արագութեամբ, 75,000 փարսախ երկվայրկենի մէջ։ Դիցուք թէ այսպէս միլիոն տարի յառաջանամք... կը հասնի՞ք արդեօք տեսանելի տիեզերաց սահմաններուն։ — Ահա սեւ անհունութիւններ, ընդ որս պարտ է անցանել.... Ա.ոյ անդ, ի խորս երկնից, նոր աստեղք կը լուսափայլին։ Խոյանամք դէպի նոսա. հասնիմք ի նոսա։ Նոր միլիոն տարեաց, նոր յայտնութիւնք, աստեղազարդ նորանոր շքեղութիւնք, նոր արեգերք, նոր աշխարհք, նոր երկիրք, նոր մարդկութիւնք.... եւ զինչ, չի՞ք սպառուած, չի՞ք հորիզոն մի փակեալ, չկա՞յ կամար մի, չկա՞ երկիր մի որ զմեզ կասեցնէ։ Մի՞շտ միջոց, մի՞շտ պարապութիւն։ Ո՞ւր եմք ուրեմն։ Ի՞նչ ճանապարհ ընթացանք։ Ո՜հ, կորովամիտ աք թո՛ղ իմանայ այս անվախճան ճանապարհորդութեան վերջնական արդիւնքն։ Հասած եմք... ՝ուր.... — Ի ԴԱՒԻԹՆ ԱՆՀՈՒՆՈՒԹԵԱՆ.... Ցիրաւի և ոչ իսկ ՔԱՅԼ Մի յառաջացած եմք։ Ո՛չ և է սահմանի մի չեմք մերձեցած, որպէս թէ անդ եմք ուր էինք յառաջ. մեր գտնուած վայրէն կարող եմք դարձեալ շարունակել մեր ընթացքն, և մեր ճանապարհորդութեան վերայ նոյնչափ տեւողութեամբ մի այլ ճանապարհորդութիւն յաւելուլ ընդ մի և նոյն շարունակ դարձեալ բարդել դարուց վերայ, նո՛յն երագութեամբ, չարունակել ճանապարհորդութիւնն անկայան և անդադար. կարեմք զմեզ ուղղել միջոցին մի ո՛ և է կողմն, յաջ, ի ձախս, յառաջ, յետս, ի վեր, ի խոնարհ, ընդ բբնաւ. և երբ, յետ այս դարաւոր ցնորեցուցիչ ընթացից, զկայ առնուազ չյացեալ կամ յուսահատ՝ յաւիտեան բաց, իսպառ նորոգելի անհունութեան առեղ, պիտի տեսնեմք դարձեալ թէ մեր բազմադարեան թռիչն չափել տուած չէ մեզ միջոցին մի ամենափոքր մասն իսկ, և թէ մեք մեր չուոյ կէտէն շատ չեմք յառաջացած։ Ցիեզերաց ամենուրեք է կենդրոնն, շրջագիծն ոչ ուրեք.... Այս անհունութեան մէջ մեզ տեսանելի տիեզերքը կազմոյ արեգականց և աշխարհաց համախմբութիւնն՝ մեծ արշիպեղագոսի մէջ կղզի մ'է միայն, և, տեւման յաւիտենականութեան մէջ, մեր ա՛ինչափ հպարտ մարդկութեան կեանքն, կրօնական թէ քաղաքական իւր բովանդակ պատմութեամբն հանդերձ, մեր մոլորակին բոլոր կեանքն վայրկենական երա՞զ մ'է միայն....

Բայց այս անհամար արեգակունք ի՞նչպէս կը կենան ի միջոցի, յիրերաց ամբաւ հեռաւորութեամբ։ Նոքա կը կենան տիեզերական ձգողութեան հաւասարակշռութեան օրինօք։ Իւրաքանչիւր արեգակ յինքն կը ձգէ մի ուրիշ, և, մինչ յանեզը անհունութիւն, նոքա կը զգան զինքեանս լինել ի մէջ անհունութեան, կը կրեն իւրեանց փոխադարձակի ազդեցութիւնն, և կը սահին յաւիտենական ամբաւութեան մէջ իւրաքանչիւրին և համայնից ձգողութեամբն։ Ամբաւ տիեզերաց մէջ չիք և ոչ մի հիւլէ որ անշարժ լինի։ Աստեղք, որպէս կը թուին, չեն երբեք հաստատուն, այլ՝ ընդհակառակն՝ զարմանալի արագութեամբ ոգեւորեալ են։ Ի նոցանէ իւրաքանչիւրն չարժումն ունի երագաթռիչ։ Այն ինչ ասացն, 265 մղոնի մէջ զաղթել այսր եւ անդր չորարեակ հաց մը գտնելու յուսով. ոչ բաւի՞ վիճակ։ Ակէ առաջ, գիտէ՞ք, քանի՞ հարիւր ձեռնհաս եւ անձեռնհաս գերդաստաններ զաղթած են այլուր, մինչ իրենց ներկայութիւնն յոյժ կարեւոր էր աղքատիկներուն համար, եւ այս ուղղութեամբ այսօր անտանելի եղած է թշուառ հասարակութեան տխուր վիճակը, մինչ զի անցեալ օր Էօրէն եւ Շուղուլ բնուած թաղերէն հանրագրեր մատուցուած են կառավարութեան ծանուցանող թէ՝ մեր ընտանիք եւ մեր զաւակունք նօթի եւ մերկ ըլլալով, ստիպուած ենք քանի մը օրէն զանոնք եկեղեցեաց եւ մզկիթներու դռները չարելով մուրացնել, եթէ անմիջական օգնութիւն մը չը հասնի մեզ, ո՛ւր կը մնայ մեզ արքունի տուրք հատուցանել։ Նոյնպէս եւ երէկ շատ մը թուրքեր աղերսագիր մը մատուցած են տեղական «Հա՛ց» աղաղակելով, զոր կարձեմ ինչ որ է Սերաստիոյ գաւառապետ Բարէր. Կուսակալին։ Կը թողում Գարահիսար կոչուած յիսուն տնէ բաղկացեալ Հայ գիւղին հացի խնդրագիրն մատուցեալ առ Ազգ. ժողովն, զոր ես այսօր գրելու ժամանակ ունեցայ եմ. վերջապէս ամէն կողմէ կաղաղակեն «Հա՛ց հա՛ց». եւ ինչպէս կը լսեմք ստոյգ աղբիւրներէ, Ցէր Խմբագիր, այս ու այսպիսի իմաստներով տեղւոյս ազգային խորհուրդներէն եւ ժողովներէն հանրագիր մը յղուած է յԱզգային Պարիարքարան, կայսերական հպատակասէր Կառավարութեան գութն ու կարեկցութիւնը հայցելու, որպէս զի տեղւոյս զինուորական տուրքը կիսով չափ թեթեւցընելու, եւ չալագործութիւնն ուրիշ քաղաքաց համար արգելելով, 10–12 տարի Կիւրնոյ մէջ միայն գործուելու (որոյ հեղինակն է) առանձնանորհումը պարգեւելու բարեհաճի վեհապետաբար ի քաջալերութիւն զարգացման այդ արհեստի։ Վերջապէս ժողովուրդը յուսահատական վիճակ մը ունի. գաղթականութեան գաղափարն երթալով կը մարմնանայ եւ վտանգ կայ թէ Կիւրին օր մը աւերակաց կոյտ մը կոչուելու տարաբաղդութիւնը կունենայ, որուն առաջքը միայն Նորին Օգոստափառ Վեհապետութիւնը միայն կարող է առնուլ։

Եթէ բարեհաճիք զայս հրատարակել, կը խոստանամ վերջը քաղաքիս եւ իւր գիւղերէից բարոյական վիճակն ընդարձակօրէն նկարագրել ձեզ։

Սարգիս Ց. Խոսրովեան.

ԵՐԶՆԿԱ

Քան ստորագրութեամբք հետեւեալ նամակն ստացած ենք երզնկայէն.

տարուան մէջ, Լուսնոյ սեռանելի տրամագծին մեծութեամբ (31') կը տեղափոխի երկնագնդին վերայ։ Այս ինչ ասացն կը տեղափոխի նոյն չափով 300 տարուան մէջ. մի ուրիշ՝ 400 տարուան մէջ։ Եւ այս զանազան չարժումնք ամենուրեք կը կատարուին։ Մեր կենաց կարճաեւութիւնն է որ հաւատալ կուտայ մեզ երկնից անշարժութեան. այս նկատմամբ մեք նոյն տպաւորութիւնն ունիմք ինչ որ ունի ամարայնոյ փոքրիկ չերեփակութիւնն (*). զի այս միջատն, որ կը ծնանի միջօրէին երկու ժամ միայն ապրելոյ համար, չկարէ երեւակայել թէ Արեգակն ի մուտս պիտի խոնարհի. նորա համար օրն յաւիտենական է։ Այլ եթէ մեր անձնական կամ պատմական յիշողութիւնն տարածուէր բաւական երկար ժամանակի մի վերայ, երկնից երեւոյթն մեզ համար պիտի կորուսանէր այս անշարժութիւնն. մեք վկայ պիտի լինէինք բոլոր աստեղատանց աստիճանաւոր քայքայման. պիտի տեսնէինք Մեծ Արջոյ եօթն աստեղաց տակաւ առ տակաւ յիրերաց հեռանալն՝ նախ և յառաջ միջոցին մէջ խաչ մի ձեւացնելով (յիսուն հազար տարի յառաջ), յետոյ կառք մի, և չորս կամ հինգ հարիւր դարու մէջ՝ բեկեալ գծի մ'երկայնութեան վրայ սրփռուիլն. պիտի տեսնէինք Հայկայ Երկոց Թագաւորաց իւրեանց ժամանակաւոր ընկերակցութենէն յաւիտենապէս բաժանիլն, Պրոկիոնի դէպի նոսա մերձեցումն, և Հոկայի ձախս ուսոյն անհետանալն Ցլուաւոր. եւ որ կը յառաջանայ. պիտի տեսնէինք Հարաւային Խաչի չորս բազկաց թափիլն։ Այսչափ ի հեռուստ տեսանելի այս շարժումնք մեզ կեռեւին թէ յամրաբար կը լինին։ Այլ յիրաւի որպիսի՞ ահաւոր ռումբեր են այն ամէն արեգակունք որ արձակուած են միջոցին մէջ։ Մեր

(*) Տեսակ մի թռչուն միջատ, կարի սակաւակեաց. Ֆրանսերէն Լէպէլէ-ը

թնդանօթի ռումբերն կրայներ են այս ահաւոր արագութեանց առջեւ։ Բուն մեր արեգակն կը տանի զմեզ ամենեսեան, զերկիր, զլուսին, ըստ մոլորակս, դէպ յաստեղատունն Վահագնայ. Զիացյու ՝ԼՁ՝ արեգակն ընդհակառակն կը թռչի դէպ ի Մեծ Շուն։ Սիրիոս կը հեռանայ ի մէնջ չեղաբար 700 հազար փարսախ յաւուր, 268 միլիոն ի տարւոջ, 26 երկիլիոն 800 միլիոն ի դարու, — և սակայն Եգիպտոսի բերգանց հիմարկութենէն ի վեր, քառասուն դարերէ ի վեր, մեր աչքն կը սեւեռեմք այս չքեղ աստեղ վերայ, և նորա փայլն պակասած չը թուիր մեզ։ Կարապ աստեղատան ՝ԼՁ՝ աստղն ուղղագիծ դէպ ի մեզ կ'ընթանայ 1,382,000 փարսախ աբգութեամբ յաւուր, աւելի քան 500 միլիոն ի տարւոջ կամ 50 երկիլիոն փարսախ ի դարու։ Արդէն վառօդի պայթմամբ արձակուած ռումբն, հին երկաթոյ և պղնձի բեկորովք առլցեալ պայթուցիկն, դուրս կը ժայթքի ճիւաղին բոցավառ կոկորդէն երկվայրկենի մէջ 500 մէտրի զարհուրելի արագութեամբ. այլ Մեծ Արջոյ մի արեգակն, որ 85 եւիլիոն փարսախ հեռի է աստի, այժմ կ'ընթանայ Տիեզերաց մէջ 600 անգամ աւելի արագ քան զայն (ռումբն), այսինքն՝ ԵՐԿԱՅՐԿԵՆԻ ՄԷՋ ԵՐԵՔ ՀԱՐԻՒՐ ՀԱԶԱՐ մեղը շտուութեամբ.... Այն մնաց առջև, սրում՝ հնար լինէր երթալ ի վեր քան զանձուկ պայմանս միջոցին և ժամանակին յորս կապրիմք մեք, երկինք պիտի կորուսանէր իւր լուութիւնն, իւր խաղաղութիւնն, իւր անշարժական երեւոյթն։ Փոխանակ աստեղաց պիտի տեսնէինք, որպէս յերազն, ահաւոր արեգակներ, ծանր, շաղշղուն, մրրկալից շուրջանակի, որք զինքեանքք կը թաւալին՝ սրոտմանց խլացուցիչ փայլեր արձակելով իւրեանց շուրջն, եղերգրականացնելով ի հեռուստ այն աշխարհներն որոց ինքեանք կ'առաջնորդեն ընդ մէջ անհունութեան, վազելով, երնելով, իջնելով, անկանելով, խուսափելով, դահավիժելով յամէն կողմ, ապրեցուցիչ յորձանաց վիճակի մէջ անձրեւելով և տարածելով մինչև ի խորքս երկնից գործունէութիւն, աշխատութիւն և կեանք։ Զիք մեռելութիւն։ Ամենուրեք շարժումն, ամենուրեք հսկայական զօրութեանց ծաւալումն, ամենուրեք անշիջանելի ազդեցութեան մի տարածումն, մինչև յանհունութիւն անդր։ Եւ արդ ինչ է երկիր և ինչ է Մարդ։ Երկրաբնակ աստեղագիտին տպչեալ և չյացեալ հայեցուածոց առջև, այն աստեղագիտին որ երբէք ծնաւ վարիւ մեռանելոյ համար զեռացող աշխարհաց մէջ կորուսեալ մի փոքրիկ երկրագնտի վերայ, անթիւ աստեղային տիեզերք կը թռչին անսպառ միջոցին մէջ, փոչոյ մրրկաց նման, յանժամանակ յաւիտենականութեան և որ չունի ո՛չ տարի, ոչ օր, ոչ ժամ։ Մեծաշուք և ահաւոր տեսարան, յիրաւի, որովհետեւ մեք այս արարչագործութեան կը պատկանիմք. ընդունիմք զայն թէ մերժեմք, մեք այս քաջանելի միութեան մասն կը կազմեմք. մեր փոքր երկրագնդով կ'ընթանամք ժամու մէջ 26500 փարսախ կամ օրուան մէջ 643000 փարսախ չափով, մինչ Լուսին արագութեամբ կը շրջի մեր շուրջն, մինչ Արուսեակ, Հրատ, Լուսնթագ մեզ կ'ընկերակցին և Արեգակն զմեզ կը տանի դէպ յաստեղատունն Վահագնայ, և մինչ Յարդագողն իսկ, որոյ մի մասնիկն է մեր Արեգակն, կը փոփոխէ իւր կերպարանքն և բնութիւնն։ Նոյն իսկ մեր գոյութեան բնութիւնն զմեզ կը դատապարտէ երբ մեր ընկերանալոյ անդառնալի ճակատագրին։ Թէ բնակիմք յերկիր, կամ Սիրիոսի մոլորակաց միոյն կամ Հայկայ միգամածին մէջ, մի և նոյն է։ Երկնից մէջ եմք, անհունութեան մէջ, յաւիտենականութեան մէջ, և անտի դուրս չկիսի ելնեմք երբէք։ Ո՜հ, ճշմարիտ է, այո՛, հունութեան, վազելով, ելնելով, իջնելով, անկանելով, խուսափելով, դահավիժելով յամէն կողմ, ապրեցուցիչ յորձանաց վիճակի մէջ անձրեւելով և տարածելով մինչև ի խորքս երկնից գործունէութիւն, աշխատութիւն և կեանք։ Զիք մեռելութիւն։ Ամենուրեք շարժումն, ամենուրեք հսկայական զօրութեանց ծաւալումն, ամենուրեք անշիջանելի ազդեցութեան մի տարածումն, մինչև յանհունութիւն անդր։ Եւ արդ ինչ է երկիր և ինչ է Մարդ։ Երկրաբնակ աստեղագիտին տպչեալ և չյացեալ հայեցուածոց առջև, այն աստեղագիտին որ երբէք ծնաւ վարիւ մեռանելոյ համար զեռացող աշխարհաց մէջ կորուսեալ մի փոքրիկ երկրագնտի վերայ, անթիւ աստեղային տիեզերք կը թռչին անսպառ միջոցին մէջ, փոչոյ մրրկաց նման, յանժամանակ յաւիտենականութեան և որ չունի ո՛չ տարի, ոչ օր, ոչ ժամ։ Մեծաշուք և ահաւոր տեսարան, յիրաւի, որովհետեւ մեք այս արարչագործութեան կը պատկանիմք. ընդունիմք զայն թէ մերժեմք, մեք այս քաջանելի միութեան մասն կը կազմեմք. մեր փոքր երկրագնդով կ'ընթանամք ժամու մէջ 26500 փարսախ կամ օրուան մէջ 643000 փարսախ չափով, մինչ Լուսին արագութեամբ կը շրջի մեր շուրջն, մինչ Արուսեակ, Հրատ, Լուսնթագ մեզ կ'ընկերակցին և Արեգակն զմեզ կը տանի դէպ յաստեղատունն Վահագնայ, և մինչ Յարդագողն իսկ, որոյ մի մասնիկն է մեր Արեգակն, կը փոփոխէ իւր կերպարանքն և բնութիւնն։ Նոյն իսկ մեր գոյութեան բնութիւնն զմեզ կը դատապարտէ երբ մեր ընկերանալոյ անդառնալի ճակատագրին։ Թէ բնակիմք յերկիր, կամ Սիրիոսի մոլորակաց միոյն կամ Հայկայ միգամածին մէջ, մի և նոյն է։ Երկնից մէջ եմք, անհունութեան մէջ, յաւիտենականութեան մէջ, և անտի դուրս չկիսի ելնեմք երբէք։ Ո՜հ, ճշմարիտ է, այո՛,

12 Յակոբ Նիքոդեան
13 Վսեմ. Յարութիւն պէյ Տոտեան
14 Յարութիւն Թիւրեան
15 Վսեմ. Յովհաննէս Նուրեան
16 Յովսէփ Դավաֆեան
17 Վսեմ. Նշան Սէֆէրեան
18 Պետրոս Գարակէօզեան
19 Ռուբէն Կիւմիւշկէրտան
20 Վսեմ. Տօքթ. Սերվիչէն
21 » Սարգիս Աղաբէկեան
22 » Սեպուհ Մաքսուտեան
23 Տիգրան Գարակէօզեան
24 Տօքթ. Տիգրան Աճէմեան

Քուէարկութիւնը պիտի սկսի յառաջիկայ կիւրակէ (մարտ 27) Նուեհան Վարդուհեան վարժարանին մէջ, առաւօտեան ժամ 4 էն մինչ 4 եւ անմիջապէս քուէհամարի գործողութիւնք պիտի կատարուին։

Այս անգամ տպագիր նամակ չցրուելուն համար՝ կը հրաւիրեմք զընտրող՝ որ հաճին ուր անձանց անուանքն նշանակելով պարզ թղթի մը վրայ բերել իւրեանց քուէներն եւ յարգել այն օրինական պայմաններն, զորս առաջին քուէարկութեամբ ծանուցած եմք իրենց տպեալ նամակներով։

Մնամք աղօթարար
Ի դիմաց Ընտրող. Ժողովոյ
Նախագահ
ՀՄԱՅԵԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ԳԻՄԱՔՍԵԱՆ

20 մարտ 1883
Ի թղ. խորհրդարան
Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ
Սամթիւ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՄԱՏԵՆԱԳԱՐԱՆ

Նշան Պէրպէրեան՝ տպագրիչ և Յ. Զինճիրճեան՝ գրավաճառ, պատիւ ունին ծանուցանել Յարգոյ Հասարակութեան թէ, «Պատկերազարդ Մատենադարան» անուամբ պիտի սկսին հետզհետէ հրատարակել Եւրոպացի ականաւոր վիպասանաց գործերն հանդերձ պատկերօք։ Այն հրատարակութիւն պիտի լինի մեծագիր երկու սիւնակի բաժնուած։ Մէն մի գործի իւրաքանչիւր հատորի համար զատ բաժանորդագրութիւն պիտի բացուի։ Առաջին անգամ ըլլալով մարտ 19էն պիտի սկսի հրատարակուիլ Էօժէն Սիւի «Եօթն Մահացու Մեղքերը» անուն վիպասանութիւնն՝ 7 հատորի բաժնուած։ Առաջին հատորն, որ է Բարկութիւն, պիտի պարունակէ 17–18 քառաժալ թերթ 12 մեծադիր պատկերօք, և արդէն մամլոյ

ստեղագիտութիւնն մեր անձին ամենամերձ գիտութիւնն է, զգօն, երբեմն հանդիսաւոր, մերթ ահարեկող։ Այլ քանի՛ զգեցիկ է։ Որպիսի՛ շրջապտակերք, ինչպիսի՛ շքեղութիւնք։ Նա մեր առջեւ կը սփռէ աւաւտօրէն ադամանդներ և ճճանչաւոր գոհարներ, զանազանութիւնն կը մրցի ճոխութեան հետ, և, բարի ու գթած աստուածուհին, մեր յոյժ տկար հայեցուածներն չչլացնելոյ համար, երկնից խաղաղ պայծառութեան մէջ կ'աներեւութանայ։ Արդարեւ մեր սրպաւորութեանց համար ամենայն ինչ լաւ է, ամենայն ինչ անդորր է։ Երկրիս շարժումն առաւել մեզմ է քան այն կուրն (կոռոլ) որ կը սահի վենետկոյ լճակայ վերայ։ ոչ ոք զայն զգայ, ոչ ոք պիտի զգայ։ Արեգակունք ա՛ինքան հեռի են որ մեզ համար աստեղք են միայն։ Մեք ա՛ինչափ մանր ենք որ կարեմք մեր երկրային բուռնոյն մէջ նստիլ և երազել աներկիւղ, որպէս ճանճահատն (մոշ–ֆո–ղ) որ կը թաքչի ծաղկի մի մէջ։ Յօրոյ կաթիլն դերծ է կայծակէ և մրրիկներէ։ Մի կապուտակ մթնոլորտ կը շրջապատէ մեր բնակութիւնն պահապան քողով մի։ Զեփիւռին անուշահոտ շունչն կը սահի քաղցրածածան ընդ մէջ տերեւոց, և յայնժամ իսկ, երբ ծառատունկք իւրեանց զարդերէն մերկացեալ են, հողմոյ անցքն ընդ մէջ ոստոց՝ կը նմանի դարձեալ շնչոյ մի որ կը փչէ։ Երկրային բնութիւնն, նուիրական անտառն եւ ողեան տաւիղն, խոնարհ և համեստ, աստուածային ներդաշնակութեամբ մի առ լցեալ է։ Ի ժամու, յորում խորհրդաւոր գիշերն կը տարածուի երկնից մէջ, յորում բիւրաւոր կայծք կը զուարթացնեն եթերային բարձունքն, մեզ կը թուի թէ աստեղք, գեղեցկութիւնք երկնից, ժպտելով կը ներշնչեն արեւելից գիշերոյ մեղմ հաճոյից մէջ։

Ռ. ՖԼԱՄԱՐԻՈՆ
Թարգմանեաց ի Հայ
Յ. Կ. ԻՇԽԽԵԱՆ
Աչկ. Բարձր. կարգին
Հայկ. Կրթարանի

ԴՈՊՉԼԳԿԳՅՈՆ

ԳԻՇԵՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

ԳՈՊԱՆՈՍ ԳՅՈՒՂԻ

Հրատարակչատան հիմնադիր՝ Գ. Ֆրանգուլյան

Տարեկան բաժանորդագին՝ 4 ոսկի։ Արտասահմանում՝ 5 ոսկի։ Առանձին համարը՝ 1 գրուշ։

ԱՌԱՎՈՏՅԱՆ ԳՆԱՑՔԵՐԸ

Ա. ՍԱՄՈՒԷԼՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

Գնացքի անունը	Ելնելու ժամը	Հասնելու ժամը
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·57	7·30
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·21	7·50
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·24	8·57
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·14	9·47
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·29	11·02
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·45	12·18
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·35	1·08
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·54	2·27
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·37	4·10
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·52	5·25
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·43	6·16
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·31	7·04
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·16	7·49
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·32	9·05
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·49	10·22
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·58	11·31
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·38	1·11
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·14	2·47
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·25	3·58
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·36	5·09
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·47	6·20
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·58	7·31
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·07	8·40
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·16	9·49
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·24	10·57
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·32	12·05
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·41	1·14
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·50	2·23
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·59	3·32
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·08	4·41
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·17	5·50
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·26	6·59
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·35	8·08
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·44	9·17
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·53	10·26
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·62	11·35
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·71	12·44
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·80	1·53
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·89	2·22
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·98	3·31
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·07	4·40
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·16	5·49
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·25	6·58
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·34	8·07
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·43	9·16
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·52	10·25
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·61	11·34
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·70	12·43
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·79	1·52
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·88	2·21
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·97	3·30
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·06	4·39
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·15	5·48
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·24	6·57
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·33	8·06
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·42	9·15
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·51	10·24
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·60	11·33
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·69	12·42
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·78	1·51
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·87	2·20
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·96	3·29
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·05	4·38
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·14	5·47
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·23	6·56
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·32	8·05
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·41	9·14
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·50	10·23
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·59	11·32
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·68	12·41
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·77	1·50
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·86	2·19
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·95	3·28
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·04	4·37
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·13	5·46
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·22	6·55
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·31	8·04
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·40	9·13
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·49	10·22
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·58	11·31
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·67	12·40
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·76	1·49
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·85	2·18
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·94	3·27
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·03	4·36
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·12	5·45
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·21	6·54
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·30	8·03
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·39	9·12
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·48	10·21
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·57	11·30
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·66	12·39
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·75	1·48
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·84	2·17
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·93	3·26
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·02	4·35
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·11	5·44
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·20	6·53
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·29	8·02
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·38	9·11
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·47	10·20
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·56	11·29
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·65	12·38
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·74	1·47
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·83	2·16
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·92	3·25
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·01	4·34
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·10	5·43
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·19	6·52
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·28	8·01
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·37	9·10
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·46	10·19
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·55	11·28
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·64	12·37
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·73	1·46
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·82	2·15
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·91	3·24
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·00	4·33
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·09	5·42
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·18	6·51
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·27	8·00
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·36	9·09
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·45	10·18
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·54	11·27
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·63	12·36
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·72	1·45
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·81	2·14
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·90	3·23
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·99	4·32
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·08	5·41
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·17	6·50
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·26	7·59
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·35	9·08
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·44	10·17
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·53	11·26
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·62	12·35
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·71	1·44
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·80	2·13
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·89	3·22
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·98	4·31
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·07	5·40
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·16	6·49
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·25	7·58
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·34	9·07
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·43	10·16
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·52	11·25
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·61	12·34
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·70	1·43
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·79	2·12
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·88	3·21
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·97	4·30
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·06	5·39
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·15	6·48
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·24	7·57
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·33	9·06
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·42	10·15
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·51	11·24
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·60	12·33
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·69	1·42
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·78	2·11
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·87	3·20
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·96	4·29
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·05	5·38
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·14	6·47
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·23	7·56
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·32	9·05
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·41	10·14
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·50	11·23
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·59	12·32
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·68	1·41
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·77	2·10
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·86	3·19
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·95	4·28
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·04	5·37
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·13	6·46
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·22	7·55
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·31	9·04
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·40	10·13
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·49	11·22
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·58	12·31
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·67	1·40
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·76	2·09
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·85	3·18
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·94	4·27
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·03	5·36
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·12	6·45
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·21	7·54
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·30	9·03
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·39	10·12
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·48	11·21
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·57	12·30
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·66	1·39
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·75	2·08
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·84	3·17
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·93	4·26
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·02	5·35
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·11	6·44
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·20	7·53
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·29	9·02
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·38	10·11
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·47	11·20
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·56	12·29
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·65	1·38
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·74	2·07
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·83	3·16
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·92	4·25
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·01	5·34
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·10	6·43
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·19	7·52
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·28	9·01
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·37	10·10
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·46	11·19
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·55	12·28
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·64	1·37
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·73	2·06
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·82	3·15
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·91	4·24
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	5·00	5·33
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·09	6·42
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·18	7·51
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·27	9·00
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·36	10·09
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·45	11·18
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·54	12·27
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·63	1·36
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·72	2·05
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·81	3·14
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·90	4·23
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·99	5·32
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·08	6·41
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·17	7·50
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·26	8·59
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·35	10·08
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·44	11·17
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·53	12·26
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·62	1·35
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·71	2·04
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·80	3·13
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·89	4·22
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·98	5·31
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·07	6·40
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·16	7·49
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·25	8·58
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·34	10·07
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·43	11·16
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·52	12·25
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·61	1·34
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·70	2·03
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·79	3·12
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·88	4·21
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·97	5·30
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·06	6·39
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·15	7·48
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·24	8·57
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·33	10·06
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·42	11·15
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·51	12·24
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·60	1·33
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·69	2·02
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·78	3·11
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·87	4·20
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·96	5·29
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·05	6·38
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·14	7·47
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·23	8·56
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·32	10·05
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·41	11·14
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·50	12·23
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·59	1·32
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·68	2·01
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·77	3·10
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·86	4·19
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·95	5·28
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·04	6·37
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·13	7·46
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·22	8·55
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·31	10·04
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·40	11·13
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·49	12·22
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·58	1·31
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·67	2·00
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·76	3·09
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·85	4·18
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·94	5·27
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·03	6·36
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·12	7·45
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·21	8·54
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·30	10·03
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·39	11·12
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·48	12·21
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·57	1·30
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·66	2·09
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·75	3·08
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·84	4·17
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·93	5·26
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·02	6·35
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	7·11	7·44
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	8·20	8·53
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	9·29	10·02
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	10·38	11·11
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	11·47	12·20
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	12·56	1·29
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	1·65	2·08
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	2·74	3·07
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	3·83	4·16
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	4·92	5·25
Գ. Ֆրանկֆորտ–Գ. Սանկտ Պետերբուրգ	6·01	6·34
Գ.